

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. Ing. J. S.**, bývajúcemu v L., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o **náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I v Bratislave, pod sp.zn. 11 C 27/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. mája 2014 sp.zn. 14 Co 322/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 21. marca 2012 č.k. 11 C 27/2011-64 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 16,60 € spolu s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 16,60 € od 22. júla 2010 až do zaplatenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že postup Okresného súdu Bratislava III pri vyznačovaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na platobnom rozkaze (sp.zn. 42 Rob 33/04) považuje za nesprávny úradný postup, nakoľko tento bol „nesprávne doručený resp. prevzatý osobou, ktorá v tom čase už nebola oprávnená za žalovaného (spoločnosť LIVAK PLAST, s.r.o.) konať ani prijímať písomnosti“. V dôsledku toho nemala byť na danom platobnom rozkaze vyznačená právoplatnosť a vykonateľnosť, a tento sa nemal stať exekučným titulom a podkladom pre začatie exekučného konania. Zároveň súd dospel k záveru, že pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom bola splnená podmienka príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom žalovanej škody. Uvedená podmienka bola splnená len pri nároku zodpovedajúcom výške škody spočívajúcej v zaplatenom súdnom

poplatku za podaný návrh na vykonanie exekúcie na podklade platobného rozkazu, ktorý mal riadne vyznačenú doložku jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, nakoľko ho žalobca zaplatil v dobrej viere, že predmetný platobný rozkaz je riadnym právoplatným a vykonateľným exekučným titulom. Ohľadne zvyšnej žalovanej sumy (t.j. istiny 200.000,-Sk a príslušenstva ako súm vyplývajúcich z platobného rozkazu) súd žalobu zamietol s odôvodnením, že tu nie je daná priama príčinná súvislosť medzi „stratou (nemožnosťou vymoženía)“ týchto pohľadávok a nesprávnym úradným postupom súdu pri vyznačovaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na platobnom rozkaze (nesprávnym úradným postupom).

Na odvolanie žalobcu a žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 13. mája 2014 sp.zn. 14Co 322/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého v žalobe vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu o 16,60 € s príslušenstvom zamietol a vo zvyšnej žalobe zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. Pokiaľ ide o zamietajúcu časť napadnutého rozsudku, skonštatoval, že odvolanie žalobcu je nedôvodné, nakoľko má za to, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, ustálený skutkový stav správne právne posúdil a odôvodnenie jeho záverov je jasné a presvedčivé. Naopak v časti napadnutej odvolaním zo strany žalovanej dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné v dôsledku čoho výrok, ktorým súd prvého stupňa žalobe čiastočne vyhovel zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Odvolací súd zo správne zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa dospel k záveru, že súd prvého stupňa nemal inú možnosť než vychádzať z dostupných údajov v obchodnom registri ohľadne skutočnosti kto je oprávnenou osobou konať za spoločnosť LIVAK PLAS, s.r.o. v rozhodnom čase doručovania platobného rozkazu. Nemal možnosť zistiť, že osoba, ktorá prevzala platobný rozkaz, takou ňou už nie je. Doručenie sa po formálnej stránke javilo správne a účinné. Vzhľadom na to sa odvolací súd nestotožnil so závermi prvostupňového súdu ohľadne skutočnosti, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu podľa § 18 ods. 1 zák.č. 58/1969 Z.z. Uviedol, že v príčinnej súvislosti so vznikom škody žalobcovi za zaplatený súdny poplatok za návrh na vykonanie exekúcie, nebol postup súdu, ale nečinnosť zo strany osoby, ktorá prevzala za spoločnosť súdnu zásielku s platobným rozkazom, hoci na to už nebola oprávnená, a neoznámila to súdu. Za správne považoval aj rozhodnutie prvostupňového súdu o trovách konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., úspešná žalovaná si neuplatnila náhradu trov konania v dôsledku čoho jej náhradu trov konania odvolací súd nepriznal.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol ho spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 238 ods. 1 O.s.p. namietajúc, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to tým, že v dôsledku podľa jeho slov nezákonnej väzby jeho osoby (na základe príkazu na zatknutie zo 17. marca 2014) sa nemal možnosť dozvedieť o nariadenom termíne odvolacieho pojednávania stanoveného na deň 15. apríla 2014, a teda osobne sa ho zúčastniť, vyjadriť sa k veci a byť odvolacím súdom vypočutý. Za prekvapivú označil zmenu názoru odvolacieho súdu, že v danej veci nie sú splnené podmienky na prejednanie veci s odkazom na postup podľa § 214 ods. 2 v nadväznosti na § 156 ods. 3 O.s.p. Vyjadril nespokojnosť aj s dĺžkou trvania súdneho konania. Existenciu vyššie uvedenej vady videl aj v tom, že nebol upovedomený o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom. Ďalej uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a konanie je postihnuté aj inou takou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa sú rozhodnutia nižších stupňov postihnuté inými vadami majúcimi za následok nesprávne, neodôvodnené, svojvoľné, až tendenčné rozhodnutie vo veci samej v úmysle vyvinúť štát (Slovenskú republiku) zo zodpovednosti za vznik majetkovej škody. Namietal, že súdy sa nezaoberali jeho argumentáciou a neskúmali fakt, že obligačný dlžník mal v čase uplatnenia pohľadávky spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia, s.r.o. ako aj tým, že podľa žalobcu nie je pre posúdenie vzniku škody nesprávnym úradným postupom podstatná argumentácia súdov spočívajúca v tom, že platobný rozkaz prevzala neoprávnená osoba ale to, že spoločnosť VENUS PROJECT Slovakia, s.r.o. sa obrátila na súd za účelom vydania platobného rozkazu splniac si poplatkovú povinnosť a napriek tomu nie vlastnou vinou nedosiahla požadované spravodlivé rozhodnutie. Dovolateľ vyjadril názor, že ak by nebolo nesprávneho úradného postupu spočívajúceho vo vyznačení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na platobnom rozkaze, tak by spoločnosť VENUS PROJECT Slovakia, s.r.o. nebola uvedená do omylu súdom a v dobrej viere v spravodlivosť a zákonnosť exekučného titulu by nemusela viesť ničotné exekučné konanie a podobne mať oslabené postavenie v konkurznom konaní. Podľa dovolateľa nie je možné zodpovednosť štátu za vznik škody prenášať na tretí subjekt. V doplnení k dovolaniu zo 4. júna 2015 uviedol, že podľa neho je nesporné, že v danom konaní existovalo právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré bolo zrušené pre nezákonnosť s poukazom na zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím odvolávajúc sa na judikatúru Najvyššieho súdu SR

(uznesenie sp.zn. 4MCdo 20/2009 zo dňa 30. mája 2011).

Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) spĺňajúci podmienku povinného zastúpenia v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia – v prípadoch stanovených zákonom – z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu – princípu právnej istoty – nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí (resp. ich výnimočnej zmeniteľnosti).

Mimoriadna povaha dovolania v rámci systému opravných prostriedkov sa prejavuje aj v tom, že účastník konania nemôže úspešne podať dovolanie z akéhokoľvek dôvodu, ale len z dôvodu uvedeného v zákone (z tzv. dovolacieho dôvodu). Občiansky súdny poriadok upravuje tri samostatné dovolacie dôvody. Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné osobitne zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané

dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

K jednotlivým dovolacím dôvodom treba uviesť, že (pokiaľ sú splnené ďalšie procesné predpoklady – najmä čo do včasnosti podania dovolania a jeho podania oprávnenou osobou) existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. Existencia tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci (ktoré je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tretím dovolacím dôvodom), na rozdiel od toho nezakladá prípustnosť dovolania. K (procesnej) prípustnosti dovolania viď nižšie bod 1.

1. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým **a/** bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe zamietajúcej časti a **b/** zmenený rozsudok súdu prvého stupňa o zaplatenie 16,60€ s príslušenstvom (tak, že v tejto časti bola žaloba zamietnutá).

Pokiaľ ide o tú časť dovolania, ktorá smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe zamietajúcej časti, nie je dovolanie žalobcu procesné prípustné, lebo napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

Pokiaľ ide o zvyšnú časť dovolania, ktorá smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe vyhovujúcej časti o zaplatenie 16,60€ s príslušenstvom, tak že sa žaloba aj v tejto zamietla, je dovolanie zo zákona vylúčené (neprípustné) z týchto dôvodov:

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Z hľadiska legislatívno-technického bol v § 238 O.s.p. zvolený taký spôsob vyjadrenia prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, so zreteľom na ktorý je zrejmé, že ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejším a tak i prioritne aplikovateľnejším)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. V nadväznosti na to treba konštatovať, že ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v §238 ods. 5 O.s.p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, i keď smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

V ustanovení § 238 ods. 5 O.p., ktoré má vo vzťahu k jeho predchádzajúcim odsekmi 1 až 3 povahu špeciálnej úpravy a obsahuje výnimku z nich, je vyjadrený zámer zákona, aby určité rozhodnutia neboli v dovolacom konaní prejednávané. Podľa prvej vety § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné proti rozsudkom vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Podľa poslednej vety citovaného ustanovenia na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde. V prípadoch, na ktoré dopadá § 238 ods. 5 O.s.p. je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, i keby smerovalo proti rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

V preskúmvanej veci bola žaloba podaná súdu 18. februára 2011; v deň jej podania určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 408/2010 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia minimálna mzda na rok 2011 predstavovala suma 317 €. Trojnásobok tejto sumy je 951 €.

Odvolačí súd zmenil prvostupňové rozhodnutie, tak že v žalobe vyhovujúcej časti (o zaplatenie 16,60 € s príslušenstvom) žalobu zamietol. Dovolanie žalobcu teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (16,60 € < 951 €). Dovolanie žalobcu je aj pre túto časť v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. neprípustné.

Dovolateľ v dovolaní síce označil dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f/, v dovolaní však výslovne uplatnil aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c / O.s.p., keď súdom vyčíta nesprávne právne posúdenie veci, nezohľadnenie rozhodujúcich okolností pre vec samú, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí a ďalšie. K všetkým týmto argumentom v dovolaní, ktoré sa spájajú s dovolacími dôvodmi v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade (procesne) prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad (vid' napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., ktoré tvoria obsah dovolania, i keby boli prípadne opodstatnené, dovolací súd nemôže prihliadať.

2. Pokiaľ ide o dovolací dôvod uplatnený dovolateľom v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ (vada v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.), je situácia iná. Dovolací súd vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. (ex officio) skúmal, či procesná prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 O.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto

samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto ani z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Žalobca v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

3.1. Žalobca odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spája s neúčastňou na odvolacom pojednávaní nariadenom na 15. apríla 2014 v dôsledku jeho vzatia do väzby. Poukázal na prekvapivú zmenu názoru odvolacieho súdu ohľadne toho, že v danej

veci možno o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania postup podľa § 214 ods. 2,3 O.s.p. v nadväznosti na § 156 ods. 3 O.s.p. Namietal i to, že nebol upovedomený o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd na deň 15. apríla 2014 o 9.15 hod. nariadil na pojednávanie odvolania pojednávanie, na ktoré predvolal účastníkov. Zo zápisnice pred odvolacím súdom z 15. apríla 2014 vyplýva, že sa odvolacie pojednávanie neuskutočnilo pre nesplnenie požadovaných podmienok (a to jednak v dôsledku nedoručenia predvolania na pojednávanie žalobcovi a tiež pre zistenie, že o odvolaní možno rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2,3 O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd neuskutočnil pojednávanie 15. apríla 2014 (vec na ňom neprerokoval), a preto v tejto súvislosti nemohlo dôjsť k porušeniu dovolateľom namietaných procesných práv.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení zákona, ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu), na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ vyžaduje to dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

Pri vyhlásení rozsudku odvolacím súdom 13. mája 2014 bez nariadenia pojednávania bol dodržaný postup v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. (viď oznámenie miesta a času verejného vyhlásení rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením - č.l. 109 spisu).

V danom prípade odvolací súd pri vydávaní rozsudku nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (považujúc zistenie skutkového stavu veci súdom prvého stupňa pre rozhodnutie za postačujúce), v tomto prípade súd prvého stupňa vec prejednal na pojednávaní (29. februára 2012) a teda nebol uplatnený postup podľa § 115a O.s.p., z hľadiska charakteru sporu – náhrady škody a ušlého zisku, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nemožno konštatovať, že nariadenie pojednávania odvolacím súdom si vyžaduje verejný záujem.

Vzhľadom na uvedené nie je možné prisvedčiť dovolateľovi, že konanie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z dôvodu nenariadenia pojednávania odvolacím súdom.

3.2. Žalobca namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, svojvoľné, tendenčné a nepreskúmateľné.

Otázka, či pod procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. možno (treba) subsumovať aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, nemá iba procesnoprávny rozmer, dopad a dosah, ale tiež mimoriadne významné ústavnoprávne konzekvencie. Závery z jej riešenia majú totiž kľúčový význam z hľadiska charakteristiky dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a tiež dovolacieho konania, účelom ktorého je – ale len v úzko vymedzenom rámci, ktorým zákon upravuje prípustnosť dovolania – preskúmať rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť (atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti). Zodpovedanie tejto otázky je tesne späté s potrebou vylúčiť možnosť, že dovolanie bude neprípustne slúžiť ako „skryté odvolanie“ a môže viesť iba na nápravu zásadných nereparovateľných (nezvratných) procesných pochybení v občianskom súdnom konaní ako celku, prípadne – avšak striktne len vo vymedzenom rámci – tiež k náprave hmotnoprávnych pochybení súdov. Potvrďuje to aj náhľad ústavného súdu vyjadrený vo viacerých jeho rozhodnutiach, v zmysle ktorého základné právo na súdnu ochranu treba vnímať „ako výsledkové“, t.j. právo, ktorému musí zodpovedať proces ako celok, teda nie čiastkové rozhodnutia predchádzajúce konečnému rozhodnutiu (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Z ústavnoprávneho, procesnoprávneho, ale aj koncepčného hľadiska je neprijateľné, aby sa dovolaniu a dovolaciemu konaniu pripisoval účel, zmysel a význam, ktorý zodpovedá skôr odvolaniu a odvolaciemu konaniu, teda štádiu občianskeho súdneho konania, ktoré predchádza právoplatnému skončeniu. V plnej miere je preto aj v týchto súvislostiach opodstatnený názor, vyjadrený v publikácii „Občiansky súdny

poriadok, Komentár, Števček / Ficová a kol., C-H-BECK, 2009. str. 671, podľa ktorého pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila, odňala alebo sťažila účastníkovi konania realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov právom chránených v tom – ktorom konkrétnom konaní, a *súdu sa nepodari nedostatky tohto postupu zákonným spôsobom odstrániť do okamihu, v ktorom odvolací súd vyhlási konečné rozhodnutie vo veci.* Z postavenia najvyššieho súdu ale vyplýva, že jeho primárnou úlohou je zjednocovať prax všeobecných súdov.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť.

Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadieť ako na výnimky z tejto zásady. Aj Občiansky súdny poriadok upravuje takto podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých možno právoplatné rozhodnutie napadnúť dovolaním, považuje striktnie len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Interpretácia niektorého ustanovenia zákona, nech by bola motivovaná akoukoľvek snahou dosiahnuť

nápravu procesného pochybenia všeobecného súdu, nesmie popierať samotný účel komplexu právnej úpravy, do ktorej je toto ustanovenie zaradené.

Odôvodnenie rozhodnutia je obsahovou náležitosťou písomného vyhotovenia rozhodnutia, ktorá má stručne, jasne, výstižne a presvedčivo uviesť, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, ako sa vyjadril žalovaný, a vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval súd za (ne)preukázané, z ktorých dôkazov (ne)vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil (viď § 157 ods. 2 O.s.p.). Účastník však – ale opäť iba v rámci limitov daných právnou úpravou prípustnosti opravných prostriedkov – samozrejme, nie zbavený možnosti brániť sa tomu, čo v rozhodnutí súdu považuje za nesprávne, nespravodlivé, nezodpovedajúce zákonu. Ani vtedy, keď zastáva názor, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia je nedostatočné, nevýstižné alebo neúplné, účastník nezostáva „procesne bezbranný“. Pokiaľ sa totiž nazdáva, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepreskúmateľné, má v plnom rozsahu zachované právo namietať túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku.

V minulosti sa na najvyššom súde vyskytli odlišné názory, argumentačné protichodnosti a nejednotné interpretačné východiská v otázke, ako má byť – z hľadiska prípustnosti dovolania – nazerané na nepreskúmateľnosť rozhodnutia napadnutého dovolaním, preto 3. decembra 2015 pristúpil najvyšší súd k prijatiu zjednocujúceho stanoviska, ktorého právna veta znie: “Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.” (uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, dostupné na http://www.supcourt.gov.sk/data/files/1198_zbierka_1_2016.pdf).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho zrušujúcej časti i časti potvrdzujúcej v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a podľa názoru dovolacieho súdu nepredstavuje prípad výnimky, na ktorú dopadá druhá veta citovaného stanoviska najvyššieho súdu. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (1/ čoho sa žalobca

domáha a z akých dôvodov, 2/ aké je stanovisko žalovanej k žalobe, 3/ aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, 4/ aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), 5/ aké právne normy na vec aplikoval, 8/ ako tieto normy vyložil, 9/ ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, 10/ aké právne závery vyplývajú vo vzťahu k podanej žalobe), súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa napĺňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1,2 a § 220 O.s.p. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov pre ktoré bola žaloba zmietnutá. Skutočnosť, že žalobca má odlišný názor ako súdy, alebo že jeho predstava o odôvodňovaní v určitých okolnostiach prípadu nekorešponduje s odôvodneniami súdov, bez ďalšieho nezakladá porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový a právny stav zistený súdom prvého stupňa, primeraným spôsobom opísal obsah odvolaní a citoval právne predpisy, na základe ktorých vec prerokoval a z ktorých vyvodil svoje závery (v podrobnostiach viď odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu). Jeho skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené (či zjavne neudržateľné alebo arbitrárne) a tak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi. Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004).

3.3 Žalobca existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. videl aj v nedodržaní požiadavky primeranej lehoty trvania konania.

V zmysle § 6 O.s.p. súd postupuje v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Tomu korešpondujúce procesné právo účastníka môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú prieťahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo účastníka obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť

na Ústavný súd Slovenskej republiky. I keď neodôvodnená nečinnosť súdu môže komplikovať účastníkom výkon ich procesných práv, nápravu možno dosiahnuť iba vyššie uvedenými prostriedkami ochrany.

Prieťahy v súdnom konaní nie sú judikatúrou najvyššieho súdu považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005, III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95). Preto námietka žalobcu, že v konaní dochádza k prieťahom [i keby prípadne bola opodstatnená (pozn.: dovolací súd sa nezaoberal otázkou, či sa v konaní vyskytli prieťahy)], sa v zmysle vyššie uvedeného netýka okolnosti spôsobilej založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ ods. 1 O.s.p.

4. Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno dosiahnuť nápravu len výslovne uvedených procesných väd (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) alebo hmotnoprávných nesprávností posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Potvrďuje to aj ustanovenie 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd nevykonáva dokazovanie.

Žalobcom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, ku ktorým dospeli v procese dokazovania, môže zakladať tzv. inú vadu konania; v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde ale o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (porovnaj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 362/2013, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania.

5. Žalobca v dovolaní namietal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), odôvodňujúc tým, že podľa neho v právnom štáte nie je možné prenášať zodpovednosť štátu za nesprávny úradný

postup súdu spočívajúceho vo vyznačení doložky právoplatnosti na rozhodnutí, na ktorom nemala byť vyznačená, na účastníka konania či na tretí subjekt (osobu, ktorá údajne prevzala platobný rozkaz) a zároveň poukazujúc na nezákonnosť rozhodnutia v konaní.

Právne posúdenie veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne názory a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), mali by za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, o taký prípad ale v tomto dovolacom konaní nešlo.

6. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovení § 237 a § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky toto dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý v dovolacom konaní procesný úspech nemal (§243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalovanej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na priznanie tejto náhrady (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júna 2016

JUDr. Marián S l u k, PhD., v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

